

DEBRECEN-N. VÁRADI ÉRTESÍTŐ.

Vasárnap Jun. 9-én 1850.

2-ik negyedév, 8^{dik} évfolyam.**Értesítő-előfizetési felhívás!**

A körülmények miatt közelebb szokásban vett évnegyed — előfizetési határidő jövőre félévig terjedend, — melyszerént jelen folyamatban levő évnegyed e' hó végével lejárván, Julius 1-ső napjától kezdve December végeig leendő félévi előfizetés helyben házhoz hordással 1 ft 30 kr. Postán bár hova 3 ft p. p. — Ez ujalagi előfizetésre tisztelt pártfogóinkat, előre is bizalommal felhívjuk — *mind két városbani tud. intézet.*

Előfizetési fölhívás

a' folyó évi julius hó 3-án Debrecenben megjelenendő

„CSOKONAILAPOK“

c i m ű

szépiralom és társasélet közlönyére.

A' lélek, mely édes odaolvadással csügg Csokonai remek művein, — az emlékezet, mely e' nagy költő nevét dalaival együtt a' nép lelkében örökíté: hangosan követelik, hogy Csokonainak a' magyar költészet előbajnoka- és fölkenntjének magas szelleme, azon rideg vaspiramison kívül, melyet honfiai a' mulandóság porára emeltek, irodalmi emlékekben is dicsőítessék.

És egyfelől ez erkölcsi kötelesség meleg érzete, másrésről a' magyar irodalom emelése iránti őszinte buzgalom hívott bennünket azon határozatra: hogy most, midőn a' nemzet közszelleme — mely kivált legujabb idő előtt nyelvében, költészetében kereste és találta üdvét, tartotta fön erejét, dicsőségét — ellenállhatlan hatalmak sulya alatt megrázkódott, — jelen szépiralmilap megindításához fogjunk.

Nyelvében él és hal a' nemzet!

Ez igazság érzetétől áthatva, fölkerünk minden honfit és honleányt — mint a' szépiralom kedvelőit — vállalatunk pártolására!

Eddig is már több kitünő írókat valánk szerencsések lapunk dolgozótársaiul megnyerni, kiknek közremunkálásával, minden eddig vidéken megjelent szépiralmi lapnál érdekesbbel fogunk a' t. c. közönség elé lépni.

Megjelenik e' lap hentenként kétszer: Szerdán és Szombaton, egyegy tömölt íven, nagy negyedréthben, csinos kiállítással.

Előfizethetni: Debrecenben Telegdi Lajos ur könyvkereskedésében, — Nagy-Váradon: a' Tudakozó-intézetben, — és minden postahivatálnál.

Szerkesztőség szállása: N. Csapóutca 10-ik szám hátsó épület.

Előfizetési díj: Debrecenben.

félévre: 5 pft. — — — —	5 ft 30 kr.
évnegyedre 2 ft. 30 kr. — — — —	2 ft 45 kr.
egy óra 1 ft — — — —	1 ft 12 kr.

Szerkesztők: Oláh Károly és Orbán Pető.

(D. 118.) **Árlejtés.** (1.)

Az alapítványi Püspök-Ladányi uradalom Szent-Ágosthai vámhíd-vendéglő állása kijavítására 207 ft 52 kr. p. p. levén fensőbbileg utalványozva, eziránt a' szabályszerű árlejtés a' helyszínén fog folyó Junius hó 10-én reggeli 9 óraker tartatni. Püspök-Ladányi Junius 2-kán 1850.

(NV. 68.) **Hirdetés.** (1. 3.)

A' nvárdi királyi kincstári uradalom részéről ezenel közhírré téteik, hogy ezen uradalomhoz tartozó haszonvételék és pedig:

1-ör. Várad-Várallya mezővárosában a Pecén tul Szarvas cim alatt gyakorolható szabad koreszmáltási jog, —

2-or. A nagyvárdi várban levő magtár folyó 1850-ik év november 1-től kezdve, három egymástán következő évre újonnan haszonbérbe fognak adatni; ennél fogva a' bérleni szándékozók, folyó 1850-ik év Julius 4-én deléltői 9 óraker a' kir. kincstári urad. igazgató ügyvédi hivatal irodájában 2-ör tartandó nyilvános árverésre következő bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak, nevezetesen az 1-ső pontra 40 pgöft. 2-ra pedig 7 ft pengő pénzben. — Ugyan a' fentebbi irodában az árverési feltételeket előre is megtudhatni.

A' nvárdi kir. kincstári uradalom igazgatósága által.

(D. 116.) **Eladó vargafa.** (1.3.)

Monostor-Pályi határában, az ugynevezett nyírerdőn, 40 öll hosszú vargafa, összesen vagy részenként szabadkézből eladó. A' venni szándékozók bővebb tudósítást kaphatnak M. Pályiban, t Szathmáry Lajos s urnál.

(D. 117.) **Debrecen-gőzmalmi eladó 4 részvény** (1.3.)

kinek venni szándéka volna, utasítást ad a' tudakozóintézet.

(NV. 69.) **Finövelde.** (1. 3.)

Alóírt tisztelettel figyelmezteti a' t. c. szüléket, hogy Kőlyon (Biharmegyében) létező finevelő intézetében, melyet most újból rendezve elegendő segédtanítókkal is ellátva, növendékeket még folyvást elfogad. A' feltételek valamint az intézetrendezete iránt bérmentett*) levelekre vagy személyesen felvilágosítást ad a' nvárdi tudakozóintézet, valamint Kőlyon **Gönci Pál** nevelő.

*) Postai újból rendezésük szerént már senki semis küldhet máskép — schova levelet, mint bérmentve. — (Szerk.)

(D. 115.) **Eladó tengeri kerestetés.**

nehány száz köből jó minőségű tavalyi tengeri kerestetik, kiknek kissébb 's nagyobb összegekben eladó volna, irántai bejelentést elvár a' debreceni tudakozóintézetben. — (1. 3.)

(D. 114.) **Ház eladás.** (1.3.)

Dioszegy József háza, Debrecenben Kis-Mester utcán ^{379/1159}, szám alatt, minden órán eladó, értekezhetni iránta, a' tulajdonossal, Hatvanutcán ^{113/1448} — dik szám alatt, és h. ügyvéd —

Szanka Józseffel.

(D. 119.) **Eladó emeletes-ház.** (1.3.)

Debrecenben a' ceglédutca legelejeán, a' városházával szinte szembe, egy jó anyagból épült 2151-ik szám alatti emeletes ház, 10 szoba, 1 bolt, 4 kamara, tágas pince, vas cserép szivárványos kut, faszín kocsiszinnel (mind cserép fedéllel ellátva), minden órán szabadkézből, kedvező feltételek alatt eladó. Értekezhetni a' bentlakó tulajdonossal: —

(D. 120.) **Eladó ház és házutáni tanyaépület.** (1. 2)

Néhai Karácsonyi József örökösinek ^{4/2600}, szám alatti Ceglédutcai házuk, házutáni földjével 's rajta levő tanyai épülettel együtt Junius 19-én, delutáni 4 óraker az érintett háznál tartandó nyilvános árverés útján a' többet ígérőknek elfog adatni.

(NV. 73.) **Ház eladás.** (1. 3.)

Cere Benjáminnak NVárad-Olasziban, Hente utcában 224. szám alatt levő, nem rég újból kiépített 's cserép fedél alá vett köházai, — melyek közül a' nagyobbik 4 szoba, konyha, kamra, 300 cseberre való pincéből, a' kissébbik 2 szobából, 1 konyhából és kamarából áll — akár együttvéve, akár külön — részletes, de biztos fizetési feltételek alatt megvehető Bővebb értesítést adhatnak: t. c. Zsigi Miklós kereskedő ur a' nvárdi Görög-Templom mellett; — és a' háznál Cere Teréz asszony.

(D. 112.) **Masznikói gép-papír-gyár raktára** (1.3.)

Debrecenben vasáros Farkas Ferencnél létezően, ezen több minőségű papiroknak csak gyári ároni kaphatása iránt az illetők figyelmeztetnek.

(NV. 72.) **Eladó szőlő.** (1. 3.)

A' kői öreg hegyen Halmágyi szomszédságában megboldogult Kállay Ferencnő szőlője az örökösök által eladóvá tétetik, — a' venni szándékozók tudakozódhatnak NVáradon Vidovich Ferencnő asszonyságnál, vagy Kálló-Semjében Kállay Menyhért urnál.

(NV. 71.) Kávéház, vendégfogadó és korcsmák bérbeadása.

Nvárad város részéről közhírré tétetik, hogy folyó évi július hó 3-án délelőtti órákban a városi tanács-háznál tartandó közérvelesen következő haszonvételek bérbeadandók u. m.

1. NVáradon „Fekete sas” című kávéház, és vendégfogadó folyó évi október hó 1-5-ös napjától kezdve három egymásutáni évekre.

2. Ugyanott hason című csapszék ugyanazon időre.

3. Ugyanott a városbani fiók korcsmáltatás ugyanazon időre.

4. Várad-Olasziban „Zöld koszorú” című vendégfogadó, és kávéház, italméretési-joggal, folyó évi Nov. 1-5-ös napjától kezdve három egymásutáni következő évekre.

5. Ugyanott a tanácsház épületében levő bolt, f. évi Sz. Mihály naptól kezdve, szinte három évre.

Bérleni kívánók tehát a megirt napon és helyen, az 1-5-ös 2-ik és negyedik szám alattiakra nézve 200 ezüst forint, a 3-ik szám alattira nézve 50 pft., az 5-ik szám alattira nézve 10 ezüst forint bánatpénzzel felkészülve megjelenni sziveskedjenek. — Haszonbéri feltételek alólírtnál addig is megtekinthetők. Kelt NVáradon május 31-én 1850.

Hajdu Ferenc

(1. 3.) NVárad város számvevője.

(D.) Eladó bakarbor (1.3.)

4 hordó, mindenik 12—13 csebres vajdai bakar óbor összesen vagy hordónként is — már Debrecenbe beszállított eladó. Ugyszinte Székelyhídi közönséges asztali jó óbor nagyobb 's kevesh öszvegi csebvénként kapható. Utasítást ad rólla a' t. intézet.

(D. 121.) Idei szénatermés eladása.

Polgár Somogyi Károlynak a' palleri pusztá eszaknyugoti részén a' hadházi nagy ország ut. monostor erdő, 's debreceyi gulyakut szomszédságában fekvő egész körülárkolt tanyaföldjén létező, leginkább juhoknak 's lovaknak alkalmas idei fű-termes folyó hó 10-én azaz Hetfőn reggeli 8 órától kezdve a' többet ígérőknek kissébb részletekre elosztva a' helyszínén el fog adatni. Kiknek vevő szándékjuk van a' fűvet előre is megszemléltetik. (1.)

(D. 112.) 7 - 800 mázsa magazinális korpá,

232 mázsa, 22 font muszka-kruppa
a' katonai élelmezési-tárnál folyó 1850. év Junius 11-én, azaz keddi napon, és Junius 25-kén, szinte Kedden árverés által eladandó. Mind két ezen naturalékból kissébb mennyiség is minden nap kapható. (2.3.)

(D. 110.) Ház, kaszáló és vásárisátor árverés általi eladása.

Debrecenben széputcai 2173-ik szám alatti ház, ugyszinte a' Fancsikán a' látóhegy közelében eső három boglyás kaszáló, valamint külvásárban az árok parton levő 67-ik számú deszka-sátor folyó év Junius 12-én azaz Szeredán délutáni 3 órakor a' fennebb számozott háznál tartandó árverésen, hol előlegesen is értekezhetni, szabadkézből fognak eladatni. (2.3.)

(NV. 64.) Árverendő ház. (3. 3.)

Néhai özv. Vidosics Istvánnó Vólasziban nagy Koronautcában 36-ik sz. alatti kőháza az örökösök részére folyó évi Junius 11-én árvereltetvén, a' venni szándékozók meghívatnak. Egyébbárant az eladás kedvező feltételi leszén, addig is értekezhetni az alólírtal. **Driva András** mint Tanácsnok.

(D. 113.) Haszonbérleti árvereltetés.

517 hold tagosított szántóföld, 11 hold belső telek, udvarház f. é. junius 13-án Vértesen 4 évre haszonbérbe árvereltetik. Péccly Lajos (2.3.)

Vegyes hírek.

A' mult évi sept. 25-ki rendelet, mely f. é. junius 1-én t. i. Szombaton, életbe lépett az új levélbérrendszer és kényszerű bérmentést tárgyalja. Jun. 1-jétől kezdve t. i. a' belföldön feladott, 's belföldre szóló levélküldeménynek bérmentetnie kell. A' bérmentes bérjegyek (Briefmarken) által történik, melylyek 1, 2, 3, 6, és 9 kros értékben, és pedig az 1 kros sárga, a' 2 kros fekete, a' 3 kros világos vörös, a' 6 kros vörösbarna és a' 9 kros kék színű papíron, minden postahivatalnál kaphatók. A' levélküldemény földelője a' levél czimoldalán, a' felsőszél közepén egy vagy annyi bérjegyet ragaszt föl a' bérjegy raganyal ellátott hátlapja megnevesítése által, a' mennyi szükséges, hogy a' levélért súly és távolság szerínt járó bérmentési illeték kiegyenlítettsek. Küldeményeknek, melyek ajánlja (földási vévény mellett) adatnak föl, egészen bérmentetniek kell. Az ajánlási díj a' postahivatal saját kézbesítési kerületében (városi posta) 3 kros különben 6 pkr. darabjáért, és ezt a' földelő első esetben 3 kros, utóbbiban 6 kros bérjegynek a' levél pecsétoldalára ragasztásával fizeti meg. A' térítvényért az egyszerű levélvidj fizetetik.

A' vitelbér egy egyszerű levélért tesz: a) földási posta kerületében 2 kr., b) bezárolag 10 mfdnyi kerületben 3 kr., c) 10 mfdtól bezárolag 20 mfdig 6 kr., d) 20 mfdtól túl 9 kr. p.

A' levélbér a' levél súlyával egyenes arányban nő. Egy laton fölül bezárolag 2 latig az egyszerű levélvidj kétszeres, 2 lattól 3-ig háromszoros öszlete fizetetik. Mi a' szoros értelemben vett levelekről mon-

datott, az minden más levélsomagban küldhető tárgyakról is áll, minők: írományok, nyugtatványok, minták stb. Keresztborítékú küldeményekért, ha azok a cím, kelet és névaláíráson kívül, semmi irrottat nem tartalmaznak, távolsági különbség nélkül egy kr fizetetik minden lattól a földasók. Az áru mutatványok és mintákért, ha úgy becsinálva adatnak föl, hogy könnyen meg lehessen látni, miszerint más tárgyat nem rejtenek, minden két lattól jár távolság szerint az egyszerű levélér.

— Páris. Az itteni magyar emigratio a város minden részeiben elszórvá, tagjai egymástól távol többen falun is lakván, hogy meg is néha bizonyosan találkozhassanak, abban egyezett volt meg már több hónapok előtt, hogy a hétnek egy bizonyos napján a Palais national egyik nem drága vendéglőjében együtt fog ebédelni. Ez meg is történt 's az utolsó szombatig minden baj nélkül. Hazánkfiai meg ebédellek, beszélgettek és el dohányozgáltak, 's ép ez utolsó az, minék következménye lön. A vendéglős ugyanis tekintettel levén a több számára 's hihetőleg arra is, hogy a magyar ember szeret egy kis- sé hangosan beszélni, 's hetenkénti egy ebédre külön termet adott az emigratióknak E' külön terem ajtóit azonban nyitva maradtak, 's a szomszéd éjszobákba nyíltak, honnan nem egy fül fogott az ismeretlen hangokon fölakadni. Mind ez azonban senki által sem találatható különösnek. miután az ember még akkor is emi szokott, ha magyarul beszélis. De most jön a dramatikus oldal. A' garcon ritkábban kezd kiáltani, 's egy pár déssertet visz csak már il- lendő lassúsággal, mi arra mutat, hogy az ebédnek vége van. Egyszerre a' teremnek szárnnyajlói becsapódnak, komor olajtalansággal nyikorogván vassar- kaikon. Mily rettenetes titok! mily rejtelmes jelenet! „Hah!” gondolhatá magában Carlier ur zelosus em- bere, ki valamelyik sonchabarlangjának nézett terem melletti szobában ebédelhete, ezek öszveesküdték, e' többnyire szakálas emberek rozsban török fejüket. Minden arra mutatt, hogy conspirálnak. „Lassan menjünk, csak csendesen, hogy a' préda a' miénk le- hessen.” Az ajtó ugyan ezután is megnyílt néha, de csak a' garcon képe tűnt ki és látszólag meghorzad- va a' bennhallott irtózatosságokon, melyeket nem érthete. Végre az ajtószárnnyak ismét föltárnak, 's rajta egyenként, kettőnként és harmanként, eltagad- hatatlanul conspiratori lépésben, szótalanul és baj- szosan, mindenik eltávozik, a' classicus carbonári köpenyeket csak azért nem vetvén arcot eltakarolag valaikra, mert nincsen.

Mind ez elég indicium volt arra, hogy az öszsze- kötés léte constatirozottnak tekintessék, a' mint hogy

az emigratio egyik főembere mult szombaton Carlier ur által magához renlletett; hol aztán a' tagadá- nak helye nem levén, kisült, miszerint az ajtó min- den ebéd végén azért tétettek be, hogy szivarozni lehessen, a' dohányzás különben a' tere- mekben tilos levén.

E' borzasztó fölledezésre aztán Carlier ur nagyon komoly arcot csinált 's megrendelé, mikép továbbra az emigratio . . . zavartalanul ebédelhessen és . . . szivarozhasson.

E' mélodramát egy emigránstól bírom, ki azt mon- dá, hogy a' magyar menekültek itt minden más nem- zetbeliek közt a' legjobb fogadásra és előzékenysé- gre találunk ugy a' társadalmi életben, mint a' kor- mányzatnál, ha néha itt dologuk van, 's hogy maga Carlier ur is nagyon aimable! Ez utolsót higgye a' ki akarja, a' mi az elsőt illeti, ez, mihelyt a' magyar természet ismertetik, másképen nem is lehet. A' ma- gyar nem conspiráló, nem kravallozó faj, mit tesz, azt fényes nappal, mindenek szeme előtt teszi, 's ha valamit a' szemére lehet hányni, az nem a' rejtőz- kődés. (M-H.)

— Mária Dorottya főherceggasszony Jun. 4-én Bécsből Budára utazott.

— Az orosz cár legközelebb napokban Bécsbe váráték.

— Gróf Medem oroszkövte Bécsben, minis- terelnök herceg Schwarzenberg visszatérte után Varsó- ba indulan.

— A' „D. Z. a. Böhmen“ azt iratja magának Bécs- ből mikép hg. Schwarzenberg utazásának célja, nem csupán a' német ügyek fölötti tanácskozás lenne, ha- nem Magyarország 's nemességének jövő sorsa 's ál- lása is kérdés alá fogna vetetni, minthogy azon párt fejei, melynek most egyedül szabad a' ministerium irányában oppositot képezni, végre az orosz cárhoz folyamodott volna benne keresendő támaszát. (E' hír ugymond a' M-H. — nem sok valószínűséggel bir.)

— Schwarzenberg hg. cs. k. ministerelnök Varsó- ból Jun. 4-én Bécsbe visszakerkezett.

— B. Haynau t. sz. n. ő exc. e' hóban körutat teend Magyarországi vidékein. Távolléte alatt Lich- tenstein h-g helyettesítendi. —

— Bécsben egy könyvárosnál szolgáló leány, egy amerikai rokonától három millió font sterlinget öröklött. (Ezen szolgálóból egyszerre sze- retetre méltó kis leányka lett, könnyen hihető, hogy a' gozdájánál bent levő cselédhérétt egészen elenge- di, és csak legfőbb az . . . Amerikai örökséget sürgeti.)